

Маріупольський
державний
університет

**ІННОВАЦІЇ
В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, ШЛЯХИ ЗАГРОВАДЖЕННЯ У
ПРАКТИКУ**

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Київ - 2024

Інновації в дошкільній освіті: теорія, перспективи, шляхи запровадження у практику: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 березня 2024 року / за заг. ред. Ю.О.Демидова. Маріуполь: МДУ, 2024. 207 с.

Редакційна колегія:

- Голова** – Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;
- Заступник голови** – Олена БУЛАТОВА, перший проректор МДУ, доктор економічних наук, професор;
- Члени оргкомітету:**
- Юлія ДЕМИДОВА, завідувач кафедри дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Катерина КРУТІЙ, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Ольга ФУНТИКОВА, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Світлана МАКАРЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Оксана ПОПОВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Вікторія ЯЙЛЕНКО, старший викладач кафедри дошкільної освіти;
 - Ірина ДЕСНОВА, в. о. завідувача кафедри практичної психології, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Оксана ГОЛЮК, завідувач кафедри педагогіки та освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол № 10 від 28 березня 2024 року)

Статті публікуються в авторській редакції

© Колектив авторів, 2024

© Кафедра дошкільної освіти МДУ, 2024

К.Л., Зданевич Л.В. / Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка». 2019. 8/40. С. 13– 26. <https://doi.org/10.24919/2413-2039.8/40.164378>.

3. Крутій К. Л., Каплуновська О. М., Стеценко І. Б. Освітній напрям «Читання і письмо, або Мандрівка до Країни Слів». Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД. 2020. 88 с.

4. Стежинки у Всесвіт: комплексна освітня програма для дітей раннього та передшкільного віку / автор. колектив; наук. керівник К. Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2020. 244 с.

5. Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» (розпорядження КМ України від 3 березня 2023 р. № 190-р) URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR230190?an=14> (дата звернення: 10.03.2024).

6. Godoy D. M. A. O papel da consciência fonológica no processo de alfabetização. Pró-fono. 2003. № 15(3). P.p. 241-250.

7. Denton K., & J. West. Children's reading and mathematics achievement in kindergarten and first grade. Washington, DC: National Center for Education Statistics. 2002.

8. Hamilton L. G., Hayiou-Thomas M. E., & Snowling M. J. Shared storybook reading with children at family risk of dyslexia. Journal of Research in Reading. 2021. № 44(4). P.p. 859-881

9. Hutton J. S., Horowitz-Kraus T., Mendelsohn A. L., DeWitt T., & Holland S. K. Home reading environment and brain activation in preschool children listening to stories. Pediatrics. 2015. doi:10.1542/peds.2015-0359.

10. Taylor C.L., Zubrick S.R. & Christensen D. Barriers to Parent–Child Book Reading in Early Childhood. IJEC. 2016. № 48. P.p.295–309. doi./10.1007/s13158-016-0172-2

Макаркіна С.В.,

здобувачка 1 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітня програма «Дошкільна освіта»

Маріупольський державний університет, м. Київ

Науковий керівник:

Макаренко С.І.,

к. пед. наук, доцентка,

доцентка кафедри дошкільної освіти,

Маріупольський державний університет, м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НІМЕЧЧИНИ

Україна знаходиться на шляху вступу до Європейського Союзу і це впливає на багато аспектів суспільного життя, включаючи освіту. Зокрема, Європейський Союз має розвинену систему освіти, що базується на принципах доступності, якості та різноманітності. Вивчення й аналіз європейської освітньої системи може допомогти виявити її сильні та слабкі сторони, стати зразком для покращення системи освіти в Україні, а також для визначення шляхів її подальшого розвитку.

Однією з країн Європейського Союзу, яка відома своєю прогресивною системою освіти, активно працює над забезпеченням рівних можливостей для всіх дітей, незалежно від їхніх особливостей та потреб, є Німеччина.

Інклюзія розглядається найчастіше як навчання дітей з інвалідністю в закладах освіти разом з їх однолітками. Інклюзивне навчання дає можливість дітям розвивати соціальні відносини через безпосередній досвід [1, с. 10-11].

Система інклюзивної дошкільної освіти Німеччини спрямована на забезпечення доступності освітніх послуг для всіх дітей, незалежно від рівнів їхнього фізичного або розумового розвитку. Ця система передбачає індивідуальний підхід до кожної дитини з урахуванням її потреб і можливостей.

Законодавство Німеччини регулює інклюзивну освіту, яка розглядається як загальне право кожної дитини. Основний законодавчий документ у Німеччині - це «Конвенція ООН про права людини». У ній передбачено особливі права для людей з обмеженими можливостями - інклюзія. Інклюзія означає, що люди з обмеженими можливостями та без них можуть жити, вчитися, проживати та працювати разом. Держава і суспільство мають подбати про те, щоб люди з інклюзією не були знедоленими через свої особливості. «Конвенція ООН про права людини» існує з 2008 року, станом на 2024 рік цю угоду ратифікували 190 держав. Конвенція ООН діє в Німеччині з 2009 року, відповідно всі німецькі суди та органи влади повинні враховувати її [2].

З реалізації Конвенції ООН у Німеччині розроблено багато програми підтримки та навчання дітей з особливими освітніми потребами, різноманітні ресурси для їх реалізації, а дошкільні заклади мають всі необхідні можливості для створення інклюзивного середовища. Німецька держава надає значну підтримку інклюзивній освіті, вкладаючи значні ресурси у створення спеціальних програм, матеріалів та технологій для забезпечення розвитку всіх дітей.

Дошкільні заклади Німеччини забезпечують підтримуюче середовище для всіх дітей, включаючи адаптоване обладнання, матеріали та навчальні програми для задоволення потреб різних дітей.

У дошкільних закладах зазвичай працюють спеціальні педагоги та фахівці з психологічної підтримки, які сприяють розвитку кожної дитини відповідно до її потреб.

Педагогічні працівники з дошкільної освіти отримують спеціалізовану підготовку з питань інклюзивної освіти, що дозволяє їм ефективно працювати з дітьми з особливими потребами та забезпечувати їхній розвиток відповідно до індивідуальних особливостей. Багато уваги приділяється ролі фахівців, таких як психологи та логопеди, які співпрацюють із педагогами та батьками.

Важливою складовою успішного інклюзивного навчання є співпраця з батьками. Німецькі дошкільні заклади активно залучають батьків до освітнього процесу та спільно шукають шляхи для забезпечення успіху кожної дитини. [2].

Увага педагогічного персоналу дошкільних закладів акцентується на індивідуальному підході до освіти та інклюзивного навчання кожної дитини, що передбачає створення індивідуальних програм розвитку. Розроблено та впроваджуються інноваційні методики інклюзивного навчання, розвитку критичного мислення та підтримки розвитку особистості кожної дитини.

Ефективність інклюзивного навчання в дошкільних закладах постійно вивчається у процесі досліджень та моніторингу, що дозволяє визначити успішні практики та виявити можливість для подальшого вдосконалення системи.

У Німеччині активно працює багато науковців і практиків, які опікуються питаннями інклюзивного навчання у дошкільних закладах. Одним із провідних науковців є професор Йоханнес Фейерабендер, який уже багато років вивчає найбільш ефективні методи навчання дітей з особливими освітніми потребами. Дослідження професора Ханса Шмідта зосереджені на питаннях структури та організації дошкільної освіти з урахуванням принципів інклюзії. Доктор Фрідріх Шульц зробив значний внесок у розвиток методології та практики інклюзивного навчання. Катя Мюллер – практик із багаторічним досвідом роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у дошкільних закладах, - займається розробкою і впровадженням програм та методик навчання дітей в інклюзивному середовищі. Доктор Марія Шульце працює в області розвитку методик і практик інклюзивного навчання в дошкільних закладах та вивчає ефективність різних підходів до навчання дітей з особливими потребами [3].

Зазначені науковці та практики разом із багатьма іншими фахівцями працюють над розробкою та впровадженням інноваційних підходів до інклюзивного навчання в дошкільних закладах Німеччини, щоб забезпечити рівні умови для розвитку кожної дитини.

Отже, Україна має потенціал розвивати власну систему інклюзивної освіти, використовуючи кращі практики та досвід країн Європейського Союзу, зокрема Німеччини, де ця практика вже є розвиненою, та адаптувати її до українських реалій. Порівнюючи з європейськими стандартами, можна визначити ключові напрямки для подальшого розвитку, що сприятиме підвищенню якості інклюзивної освіти в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Граб С.О. Інклюзивна освіта в міжнародному праві
URL:<http://intlwalmanac.net/v5/4.pdf/>
2. «Bildungsempfehlungen für Kitas - Qualität in der frühen Bildung» [Електронний ресурс]. URL: <https://www.familienratgeber.de/rechte-leistungen/recht-gesetz/unbehindertenrechtskonvention> (дата звернення: 12.03.2024)
3. «Inklusion in der Kita: Handlungsempfehlungen für die Praxi» [Електронний ресурс]. URL: <https://diversekindheiten.de/autorinnenverzeichnis/> (дата звернення: 16.03.2024)